

SAL I XEIXA

PUBLICACIO MENSUAL DEL TERME DE SANTANYI - Any 1 - Núm. 5 - Nov. 84 - 100 Ptes.

S
A
N
T

A
N
D
R
E
U

La religiositat del santanyiners d'antany, amb molta freqüència es manifesta a través de l'art popular. Són moltes les cases de la vila, i del terme en general, que presenten en les seves parts exteriors, a llocs ben visibles, motius religiosos. Ens ha semblat escaient en la festivitat del patró titular de la parròquia reproduir aquest Sant Andreu de la façana senyorial de Can Ferrereta, l'única representació en pedra que coneixem d'aquest sant en el terme. Sabem que abans estava col·locada dins el corral de la casa. Es un relleu dins una fornícula d'estil abarrocat. La identificació de la imatge és fàcil mitjançant la creu d'aspa que guaita a la dreta del sant. Ja a la reclusa data del 1285, en l'acte d'elecció dels síndics que juraren homenatge de fidelitat al rei Alfons III, Sant Andreu apareix com a titular de la parròquia.

Fotografia: C. Aguiló

FABRICA DE QUESOS

GRIMALT

QUESO MALLORQUIN

GRASO Y SEMI GRASO

TAMAÑOS NORMAL Y MINI

TIPO EDAM

C/. Escuelas, s/n

Tel. 65 39 14

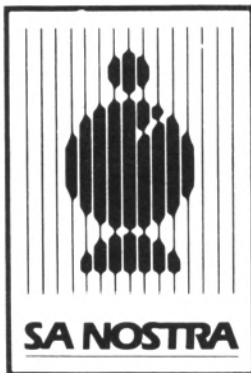
ES LLOMBARDS

SANTANYÍ

SAL I XEIXA

Si encara no estau subscrits podeu adquirir SAL I XEIXA en els establiments següents:

- Fotografia Bordoy, Santanyí
- Can Talaia, Santanyí
- Estanc de Can Corriola, Santanyí
- Estanc de Can Prim, Santanyí
- Botiga de Ca'n Gató d'Avall, S'Alqueria Blanca
- Comestibles Can Perlo, Es Llobards
- Forn des Molí, Es Llobards
- Botiga Can Polla, Calonge
- Supermercat Germans Vallbona, Calonge
- Llibreria Migjorn, Cala d'Or

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

EN LA MES AMPLA XARXA D'OFICINES
DE LES BALEARS VOS ATENEN
PERSONALMENT I AUTOMATICAMENT

EN EL TERME AMB DUES OFICINES:
SANTANYÍ I CALA D'OR

Cajero Automático

**SIRVASE
AUTOMATICAMENTE**

SAL I XEIXA

PUBLICACIÓ MENSUAL
DEL TERME DE
SANTANYÍ

Dep. Legal PM 393 - 1984

Consell de redacció:

Cosme Aguiló Adrover
Miquel Barceló Vidal
Antoni Burguera Cabrer
Miquel Pons Bonet
Andreu Ponç Fullana
Marc Vallbona Adrover

Col.laboradors

Maria del Mar Pons
Joan Coves Tomàs
Andreu Server Mas
Pep Rigo Ginart
Perico Pomar Forteza
Miquel Pomar Bosch
Daniel Codorniu
Maria Suau
Geroni Burguera

Fotògrafs:

Joan Pinya Amengual
Cosme Aguiló Adrover
Antoni Burguera Cabrer
Foto Bordoy
Pep Rigo Ginart

Administrador:

Simó Escales Escales

Redacció, Administració i
Publicitat

Biblioteca Casa de
Cultura Santanyí

Preu de la subscripció:
100 pts. el número

Dels articles publicats en
aquesta revista sols en són
responsables els seus
autors

Imprimeix:

Edicions Manacor S.A.
Ronda del Puerto, 60
Manacor

SANT ANDREU, NOSTRO PATRO

Tota moneda té dues cares i, ambdues, amb la seva diferència composen una sola unitat bàsica, de tal manera, que una no és possible sense l'altra. Així també a tot poble i a tot país, "La Festa" amaga sovint rera la seva bulla i cridòria i sota sa careta multicolor una realitat molt més profunda, arrelada fortament dins la consciència col·lectiva, que aglutina a l'entorn d'uns fets exterioritzats el sentiment ancestral de la comunitat a l'entorn d'un fet religiós que sorgeix sovint del més pregon dels abismes del temps.

A Santanyí, d'ençà de la instauració de Sant Jaume, fa gairebé doscents anys, les dues cares de la festa, ubicades a dues etapes diferents de la roda del calendari, ens donen una idea ben clara d'aquesta dualitat. Dins la xafagor de l'estiu, enmig del trafegar de les eres i els batecs dels cors mecànics de les batedores, el "dimoni gros" empeny amb la seva canyaferla cap a les manifestacions més profanes i lúdiques, cap al divertiment i la riulla, cap al ball i el bot, cap als carrers i a les curtes nits il·luminades de xaranges. Al fred de l'hivern, quan les camilles reben el seu vestit i els fogons escampen llurs fumes encenguent el foc del braser, que romandrà vermell amparat pel "miracle", Sant Andreu, hissada la bandera de la creu aspada malmenada pel vent de Mestral, ens convida a participar de l'altra cara de la resta: la cultural, l'artística o, si ho preferiu, la espiritual.

Es, potser, Sant Andreu, la data més apropiada perquè el poble pugui assumir la festa amb tota la seva extensió i aprofitar-la per participar en les activitats artístiques, culturals i religioses que afermin la nostra identitat com a poble i ens arrelin a les velles tradicions, per xuclar-ne la saba per tal d'adreçar-nos esponerosos cap a un cel més clar i esperançador que oferir als qui ens vendran al darrera.

La premsa, aquesta gran enemiga del nostre temps, ha fet que d'uns anys ençà, la nostra festa s'hagi devaluat un poc i molts aprofiten la diada per anar a fora per una feina o l'altre. Enguany, a la vista del programa, ningú té excusa, totes les manifestacions de l'Art, hi són presents, i tots els sentits hi participen, de la pintura i la literatura a la música, per acabar amb la delícia barroca d'un concert al nou nascut orgue de Jordi Bosch.

Santanyiners: tots a la festa! i que ningú ens pugui tirar mai més a la cara aquella vella glosa:

Sant Andreu quin homo era,
quin sant tan anomenat,
que enguany no han repicat
ni han posada bandera!

RECTIFICACIONS

Hem sentit a dir que per dins els tallers dedicats a les arts gràfiques s'hi belluguen uns éssers diminuts com aiahomonets de colzada que canvien les lletres de lloc, tallen, qualque bocí del text i fan mil diablures per l'estítil. Deu ésser ver. A la portada del número anterior on ddiu "representa un punt de refrenament de la personalitat col·lectiva", no havia de dir **refrenament**, sinó totelcontrari **refermament**. I a la recepta del licor de nous del mateix número, Ca'n Ferreta està lògicament per Ca'n Ferrereta. Assenyalarem sols les faltes que dificulitina la perfecta comprensió del text.

FESTES DE SANT ANDREU

Per la Festa Patronal de Sant Andreu, enguany s'han programat els següents actes:

Una exposició de fotografies antigues a l'Escola Nacional que han organitzat els professors i alumnes de la mateixa.

Una exposició de pintures de Miquel Llabrés, recordant el temps que ell pintava pels nostres indrets.

Serà presentada l'edició del pregó de la "Festa de Sant Jaume del 1984" dit per en Miquel Pons Bonet el dia 20 de juliol passat. Aiximateix i en el curs del mateix acte es presentarà el llibre "Als Amics" de Mossèn Jaume Serra que fou rector de la nostra parròquia.

El vespre del dia de Sant Andreu hi haurà un doble concert, en primer lloc Mossèn Bartomeu Veny Vidal ens oferirà interpretacions a l'orgue, la segona part d'aquest concert correà a càrrec de la Coral Universitària sota la direcció del seu titular en Joan Company.

Per la mateixa vesprada hi haurà missa solenne amb sermó de Mossèn Jaume Serra Adrover; en el curs de la missa cantarà la "Coral Sant Andreu" i l'agrupació local "Ordi Broix" realitzarà l'ofrena de fruits i ballarà el ball de l'oferta.

ESCOLA DE BÀLL

Està oberta la inscripció per a tots els qui vulguin matricular-se al ball de bot.

Es faran dos grups:

1. a tots i a lotes de 7 fins a 14 anys

2. majors de 14 anys fins que les cames aguantin

Les classes començaran al mes de desembre els dies i hores que oportunament es faran públiques.

Podeu suscriure-vos a ca Na Isabel Clar, ca Na Margarita o a Rafael Nou i al Forn de Can Llopis.

MATADERO DE AVES

M. CABRER

C/. Estación, 44 -

ES LLOMBARDS

DONANTS DE SANG COMUNICAT

La Secretaria General de la Germandat de Donants de Sang de Mallorca comunica per coneixement dels donants de sang de la mateixa i públic en general el moviment hagut durant el mes d'Octubre, especificant els nous donants, sang obtinguda a Palma i destí de la mateixa.

Nous donants a Palma 18
 Nous donants a pobles 49
 Litres obtinguts a Palma 142,7
 Litres obtinguts a pobles 270,9

Destinada a la Residència:

Quiròfan 75,9
 Plantes 102,7
 Maternitat 17,3
 Ambulatori 22,1
 Nius-pediatria 11,7
 Exangino-transfusió 3,0

Donada a altres Clínicas:

Hospital General 13,4
 Policlínica Miramar 30,6
 Clínica Juaneda 1,6
 San Joan de Déu 30,0
 Mare Nostrum —
 Creu Roja 8,9
 Clínica Femenias 3,0
 Clínica Rotger 1,0
 C. Verge de la Salut 5,1
 Consum diari del mes 10,88 litres
 Palma de Mallorca a 15 de Novembre de 1984

DEMOGRAFIA

Naixements

-Pau Vadell Vallbona
 -Maria Francisca Server Picornell
 -Carolina Llompart Martínez

Matrimonis

-Fernando Triguero López - Francisca Adrover Rigo
 -Pau Barceló Amengual - Joana Aina Adrover Vallbona
 -Carmelo Vazquez Alvarez - Maria Angustias Martín Santaela.

Defuncions

-Maria Vidal Tous
 -Catalina Ferrer Vidal
 -Cosme Clar Vicens
 -Miquel Rosselló Rigo
 -Robert Andre Leleu
 -Miquel Adrover Adrover
 -Salvador Cladera Sastre

METEOROLOGIA DEL MES D'OCTUBRE

Dades obtingudes per Gregori Suau en Es Molí Petit

Pluviometria
 Dia 3 13,5 litres
 Dia 6 3 litres
 Dia 7 4 litres
 Dia 10 22 litres
 Dia 27 14,5 litres
 TOTAL 57

Temperatures

A les 8 hores:
 Míxima, dia 7 11,5 o
 Míxima, dia 16 18 o
 A les 14 hores:
 Míxima, dia 6 16 o
 Míxima, dia 4 23 o
 A les 20 hores:
 Míxima, dia 6 14 o
 Míxima, dia 4 21 o

DE LA COISA POÈTICA

a càrrec de J. Talaia

Comença el Novembre amb el record dels qui no hi són, dels que foren ja abatuts per la dalla. Flors als panteons i panteons nous que ofereixen la seva pedra blanca al temps ennegridor. Es la Mort la gran present d'aquest dies, quan el sol s'amaga cada cop més prest i se lleva més tard.

Tots els poetes han parlat de la Mort, perquè amor i mort són potser els dos únics eixos d'hom par-

teix tot pensament i tot art.

Digué un poeta antic que moren joves aquells a qui els Deus estimen, tal vegada és veritat, però també és bella la vellor asserenada, sense xacres ni malures. Per això en parlar d'aquest tema em venen sempre a la memòria els versos d'un poeta que morí jove i enfora: Bartomeu Rosselló Porcel, enyoradís de Mallorca de la que el separava la mar, i perdut dins

les grans ciutats a Madrid o Barcelona "amb la por de morir tot sol en el carrer". La seva mort fou sobtada, una curta malaltia l'abaté en plena guerra civil, en un sanatori de Barcelona acompanyat pel seu gran amic Salvador Espriu: Un any abans havia escrit aquest poema:

EN LA MEVA MORT.

Estic cansat de tu, domini
fosc

i tempestat de flama.
M'exaltaré damunt els horitzons
i trauré les banderes al desert
de la darrera cavalcada.
Reina d'aquestes hores ara
véns
tota brillant, armada.
Inútil desesper del vespre!
L'alba
s'acosta ja amb l'espasa,
i l'ardor temerari que
m'encén
allunya les estrelles.
Madrid, març 1936.

L'ART EN LA MATERIA

Un considerable nombre de monuments de la nostra arquitectura popular sorgí com a conseqüència de l'escassetat de pluges. En gran part de la superfície del terme, la mitjana de les precipitacions anuals està per sota els 400 mil·límetres, fent de la nostra terra un país sec. "Santanyí aigo de bassa..." diu una antiga cançó de la qual només sabem aquests mots. S'Alqueria Blanca, tot i que té una millor situació a l'extrem de la serralada de llevant, no es veu lliure de la condició de país sec i també els seus habitants se les hagueren d'enginyar per emmagatzemar l'aigua de la manera que fos. N'és un exemple meravellós aquesta cisterna del costat d'Es Molí d'En Parra coneguda també per algú i a nivell familiar amb el nom d'Es Cafetet. Sobre l'arc, estílicament gòtic, es pot apreciar la data de la seva construcció en 1782. Precisament en el segle devujit hi hagué grans trastorns econòmics per mor de la sequedat. La gastada pedra del coll testimonia la intensitat del seu ús al llarg de les dues centúries de la seva existència. Deu haver apagat la set de set o vuit generacions de curiablanquers. Per la seva antigor i per la seva bellesa és mereixedora de tots els millers auguris, sobretot en un temps com el que ens ha tocat viure en el que hom té la impressió que la bellesa és anihilada per sistema.

M. De Vila desters
Fotografia: C. Aguiló.

ATENCION SORDOS

PROMOCION ESPECIAL
20 o/o DESCUENTO AL
ENTREGAR SU VIEJO
AUDIFONO Y CAMBIAR-
LO POR UNO NUEVO.

(Sólo del 1 de Noviembre
al 15 de Diciembre)

OPTICA FLORIDA

c/ Cos 12 - MANACOR - Tel: 55 28 77

LA NOSTRA ESGLESIA EN TEMPS DEL RECTOR CERDA (I)

Miquel Barceló i Vidal.

Dins la segona meitat del segle XIX després del breu rectorat del Rt. Antoni Sastre, arriba l'any 1856, i amb ell és nomenat cap de la nostra Parròquia, el Rt. Sebastià Cerdà i Cáfaró, natural de Campos. (1).

El nou Rector, suposam que recentment ordenat sacerdot, sols tenia vint-i-quatre anys d'edat quan es féu càrrec de la nostra església.

Per altra part el nostre Temple també era jovenet; sols feia quaranta cinc anys des que el Rector Benet Vadell l'havia beneït solemnement, aquella diada de Sant Andreu del 1811, després de vint-i-cinc anys d'aquella altra diada de Santa Jaume de 1786 en que el Rector Nicolau Pons posava la primera pedra de l'Església nova.

En aquells dies, el Bisbe de la diòcesi era el Dr. Miquel Salvà i Munar que havia possessionat de la mitra el 1852, i durant el seu pontificat es projectà una important reforma a la Seu, així com un estudi de la restauració de la façana principal de la Catedral, que havia estat malmesa pel terratrèmol del 15 de maig del 1851 (2). Malgrat tot no es realitzà aquesta reforma fins els primers anys del segle XX.

En motiu de la visita pastoral del bisbe Salvà, escrigué una circular al Rector, ordenant la confecció d'un inventari, data el 3 de maig de 1860 (3).

L'inventari havia de comprendre, entre altres, les següents parts:

- 1.- Tots els mobles, joies i robes de l'església.
 - 2.- Una situació de les Obrieres, confraries, germandats i altres pietoses associacions.
 - 3.- Situació de totes les relíquies que són venerades en aquesta església.
 - 4.- Relació dels oratoris públics dins el districte de la Parròquia.
 - 5.- Situació del clero d'aquesta Parròquia, etc.
- I el nostre Rectoret féu

l'inventari, que avui, gràcies a ell, ens servirà per conèixer com era la nostra església allà pel 1860.

Dins la nova església hi havia dos bancs per a l'Ajuntament. Aquests bancs, suposam que són els que avui es troben al cor, i els reconeixem perquè porten encara, l'anella que servia per posar-hi la vara del batle.

Els altres bancs en nombre de 42, estaven disposats en dues sèries de 21. Eren de pi, sense respallera i la majoria mal conservats o espenyats. Sols hi seien els homes, ja que les dones portaven de casa seva la cadira de plec.

I el Rector feu construir bancs nous, tal com ho indica el "Llibre de Cargo y Data 1853-98 (4), a on trobam escrit: "1880.- Son

data 431 pessetas 60 céntimos a Miguel Pomar... por la construcción de 38 bancos y dos escaños para el Ayuntamiento".

L'orgue monumental d'en Jordi Bosch i Fra Borguny, es trobava instal·lat en el seu lloc, encara que durant el rectorat del Sr. Cerdà s'hi treballà constantment, tal com ho trobam escrit al mentat llibre:

1856.- "Son data 2 lliures 1 sou al carpintero por algunos arreglos en el órgano".

1858.- "Son data 151 lliures para completar el pago de 360 l. importe de recomponer el órgano".

1866.- "Son data 1 lliura 18 sous a Juan Salom, carpintero... arreglar 8 canelobres y los manchons del

órgano".

1885.- "Son data 649 pessetas al maestro organero Julián Munar por trabajo y materiales en la recomposición del órgano".

"... 100 pesetas por manutención de 115 días de dicho maestro".

1886.- "Son data 38 pesetas 41 céntimos, materiales para el órgano: gamusas, yeso, grampons, cola, limpiar trompas y otras cosas".

Llàstima de no haver trobat el projecte que ens digués en què consistí la reforma, encara que amb motiu de l'actual, hem pogut comprovar que els conductes d'aire, estaven tots folrats de "butlles" i la publicació "Àncora", que porten dates d'aquests anys.

(Continuarà).

RECORDANT BERNAREGGI

A. Ponsç i Fullana

Dia 8 d'abril de l'any 1959 moria a Ciutat el pintor amic de Santanyí Francesc Bernareggi.

El temps passa aviat; els vint-i-cinc anys que ara es compleixen d'aquell esdeveniment ens han semblat un alè. Pot ser perquè l'obra deixada pel pintor argentí segueix en plena vigència i els paisatges tan amorosament treballats ens porten a un Santanyí encisador i a una Cala idíl·lica que ens mou a l'enyorrança.

El motiu d'aquestes retxes no és fer l'història-biografia de don Paco com l'anomenaven, sinó deixar constància que els joves santanyiners saben admirar i reconèixer la vàlua de l'obra d'aquest pintor.

"SAL i XEIXA" li vol retre un senzill homenatge, en aquest 25 aniversari del traspàs de F. Bernareggi, recordant uns fragments de cartes i altres escrits originals del pintor que si bé publicats, ho han estat a llibres poc coneguts i difícilment localitzables.

Que siguin les paraules de Francesc Bernareggi un estímulo per estimar sempre més les bel·leses de la nostra contrada.

"Arribar a esta isla y quedarme enamorado de sus bellezas, fue todo uno. La pureza de su ambiente, en que la transparencia atmosférica recorta los últimos planos del paisaje con firmeza altorelieve, echó abajo todas las teorías aprendidas sobre la perspectiva aérea. La claridad de la luz penetrando todas las sombras, hizo rodar por el suelo el eterno violeta de los luministas de la ídem. Las fulguraciones de sus aguas en las que parecen diluirse todas las piedras preciosas y sobre cuya superficie resbalan los reflejos de los acantilados, como esmaltes sobre esmeraldas y zafiros, fué un milagro de exaltaciones policromas no

visto en ningún Museo ni en ninguna de las exposiciones visitadas. Recorriendo la isla contemplaba riqueza de aspectos inagotables, desde lo grandioso y heróico, hasta lo amable e íntimo, todo se halla comprendido en ella. Me extasiaba ante la fastuosidad cromática, llena de arpeggios agilísimos en medio de un arabesco exuberante...

¡Cómo llegar a expresar la emoción de tanto elemento ponderativo! ¡Y cuán miserables encontraba entonces pinceles y paletas para poder plasmar tan intensas emociones! "(Rev. Blanco y Negro - 1925).

Cartes adreçades per F. Bernareggi a D. Albert Gache, Cónsul General de la República Argentina Barcelona:

Palma, 10 de Noviembre de 1920

Mi distinguido señor y querido amigo: Mil gracias señor Gache, por sus generosas líneas.

Obedeciendo a indicaciones tuyas hoy saldrán certificados para el Gobernador de Entre Rios, "Baleares", "Vell y Nou", y "La Esfera".

Además para Ud. incluyo en esta las fotografías de que dispongo y que Ud. desea remitir.

Los trípticos del "Torrente de Pareys" y "La isla dorada", son las únicas obras que tengo, más "Sol de Abril", mi última y mejor obra que figuraba en la exposición y la primera que a más alto precio hubiese vendido si hubiera querido desprenderme de ella. No lo hice por cariño y deferencia a mi Pátria, pues mis deseos fueron y son, de que "Sol de Abril" esté en la Argentina.

Las fotografías que incluyo, todo son obras vendidas en la exposición y que figuran en galerías particulares.

En la exposición me lle-garon a ofrecer por "Sol de Abril" 60.000 pts. .

De todos modos, como mis deseos son de que esta obra quede en Entre Rios,

no hago cuestión de precio. La mandaré por lo que tenga a bien concederme mi Provincia, a pesar del apoyo que necesito para realizar mis proyectos futuros.

Deseando señor Gache, que se encuentre lo antes posible completamente restablecido, y después de darle mis más expresivas gracias por su cariñoso interés hacia mis cosas, póngame a los pies de su señora y de Ud. se despide muy atentamente su agradecido y affmo. amigo.

F. Bernareggi

Mallorca, Estany, 4 de Julio de 1922

Mi distinguido señor y buen amigo: Tengo el gusto de remitir a Ud. un artículo aparecido en uno de los diarios de Palma. Lo acabo de leer y me entero que ha dado Ud. una conferencia en el Fomento del Trabajo Nacional en Barcelona.

¿Podría Ud. señor Gache, mandarme dicha conferencia que con seguridad dada su importancia, la habrán publicado los diarios de esa capital?

Tendría una gran sa-

tisfacción en poder leer su importante labor y no dudo que su amabilidad ha de complacerme.

Desde hace dos semanas estoy pintando en Estany, Trabajo en Cala Figuera, una sala de líneas suaves y de lo más helénico de Mallorca, con unas armonías en las aguas que son todo pedrerías y esmaltes.

He sabido que el nuevo Presidente de la Argentina visitará Barcelona. Si el señor Alvear fuese aficionado a las Bellas Artes y a Ud. le pareciera bien, ¿podría Ud., señor Gache, hacerle conocer mi cuadro "Alegría Payesa", que me adquirió D. Rafael Morató? Paseo de Gracia 20. Me permito hacerle esta indicación, por si acaso Ud. lo creyera oportuno. Para ver el cuadro la mejor luz es de día, pues con luz artificial quedan adulterados los colores. De Entre Rios no he vuelto a saber nada.

Después de ponerme a los pies de su señora tiene el mayor gusto en saludarle muy afectuosamente su buen amigo.

F. Bernareggi

Petit Arxiu

1346.-Els pobladors de Santanyí comunicaren al Governador que es talla un bosc emprat per defensar dita vila. El Governador mana en nom del Rei que no es talli res més (ARM-LLC).

1946.-Novembre. El Rei concedí l'escrivania reial de Santanyí a Tomàs Barbarà, per defunció de Miquel Metge, notari. (ARM-RP 51)

1527.-Març. Joan Danús, anomenat l'Hereu Danús en son últim testament rebut per Nicolau Tomàs, notari, fundà un benefici a la capella de St. Antoni de Viana de la parròquia de Santanyí. Es beneficià Francesc Danús (APS).

1606.-Francesc Gili era rector de Santanyí.

1718.-Es col·locà la campana segona de la parròquia. Forta en alt relleu St. Antoni i l'escut de Santanyí i la següent inscripció: AGNUS DEI QUI TOLIS PECATA MUNDI - Bartomeu Salom, Jaume Vidal, Jaume Josep Bonet, Llorenç Bonet de Raphael (APS).

1875.-Aquest any hi havia sembrades a Santanyí 581 quarterades de vinya (MB).

1924.-Desembre. Es concedí permís per administrar els sagraments del baptisme i matrimoni a l'oratori de Es Llombards.

CINCLAUS

Rondalles del terme

Els dimonis boiets d'es pont d'En Bandera

ACLARIMENT

Com la majoria de les que tenc recollides, la sé de la madona Maria Vidal d'Es Llombards. Fins ara era inèdita. Es una variant localitzada a Santanyí d'Es dimonis de Mainou", recollida en el volum XXIV de la sèrie de Mn. Alcover. El desenllaç final és el mateix que el de "Sa flor de falguera i es dimonis boiets" (volum XXIV). Sols el protagonista de la rondalla "Es negret" (volum VI) aconseguix l'objectiu final. També l'arxiduc publicà una rondalla de tema semblant: "Es dimonis boyets de Son Martí", que també acaben rentant llana negra

ELS DIMONIS BOIETS D'ES PONT D'EN BANDERA

Anant pes camí de S'Amarador, just com som en es primer revolt, a mà dreta, ben aprop de la vila, hi ha una casona baixa de portal codrat i finestró, girada cap an es xaloc, que li diven Es Pont d'en Bandera.

Deu fer cosa de doscents anys, o més, que arran d'aqueixa casa hi passava una canal que duia aigo de S'Alqueria Blanca, Sa Canal des Pou del Rei. Encara ara, si trescau per dins ses

tanques de Son Garrot, en veureu trossos. Aquesta canal travessava per davall terra es camí de S'Amarador, just a s'endret de can Bandera. Per això en aquella casa, d'ençà que el món és món, li diuen Es Pont d'en Bandera.

I allà hi vivia una doneta véia, tota soleta. D'això en fa un caramull d'anys. En aquell temps es dimonis boiets encara en feien de les seves. Ja en deveu haver sentit xerrar des dimonis boiets? No? Idoi es dimonis boiets són uns dimonis petitons que sempre demanen feina i de vegades menjar. No saben estar aturats mai. Per això si un al.lotell fa diablures, fent sortir es fetge a son pare i a sa mare, li solen dir: —ell no tens aturai! Vaja quin boiet que ets!

Idoi figurau-vos que una vegada rup i tup se presenta en aquella doneta un escabotell de dimonis boiets. I hala! venga a pegar bots i cucaveles i a fer fues i jutiperis davant ella, i giscos, bels, i crits, i trui i lulea, i saragatera tanta mai. Vaja quin retgiró que se'n va dur. Es polsos sols no li bategaven i per poc no va caure de mal de cor. I assuaixí tots plegats li enfloquen aquesta:

—Què farem? Què fa-

rem? Que la mos ne durem! Si no mos dau feina vos matarem.

—Ai Déu meu!, va dir ella sense sortir des seu esglai. I ara com me'n desfaré d'aqueix bugat? Ja ho sé. Anau! los va dir. Anau a fer un pou. Plou tan poc per aquí que no em vendrà gens malament tenir aigo a betzep i no haver de mirar prim.

Tal dit, tal fet. Se posen tots a fer feina amb una rabi d'allò més feresta. I no vos penseu que en vesen cap que badàs ni que s'aturàs a fumar. Dir amèn i tenir es redol des pou escombrat, amb sa terra decantada fins a la mare, va esser tot u. I uns amb mais, tascos, i gangaies açaaven es quatre fiters de damunt. Ets altres amb picons i picasses, patapim! patapam!, pegaven com si estassen cegats, amb una suorada que los regalimava pes front i per tota s'esquena fins a s'escarpó. Un parei més daça amb càvecs omplien senaies de pedruscada. Dos més la treien estirant a una politxa. I pim! pam! pim! pena! amb un instant varen esser a s'aigo. Fer aquell pou va esser com que passar per davant Campos.

I encara no havien amollat ses eines com ja tornaven envestir a sa ma-

dona:

—Més feina. Què farem? Què farem? Que la mos ne durem! Si no mos dau feina vos matarem.

—Jesús bon Jesús! Aquesta si que m'és bona! Ell ja hi tornam esser a sa parada de ses cebes! Anau! Feis-me un corral i una barraca pes porcells. No en tenc. No volfeu brou? Idoi vet ací tassa i mitja.

Aquells dimonions se posen a traginar pedres i comencen a tancar de paret un redol de figueres de moro. I venga moure rocam i acostar pedrotes i alçar tenasses i desfer clapers. I vos assegure de cert que en sentien de renou de martells, aixades, perpals i manuelles. I qualque esquerda de pedreny que botia set llegos a lluny. Uns assestavent i ets altres ja reblaven. Uns feien s'igualat i ets altres s'encadenat. I no anaven de berbes, encadenat doble i pedreny ben obrat. Un altre estol ja tenia sa barraca quasi enllestida, una barraqueta que valia uis per mirar, amb un portalet baix amb sa llinda tota d'una peça i un cucurull a punt de tapar, talment un formiguer. I què me'n direu? Feina feta té bon trunc. Cap a sa madona s'ha dit, i altra vegada amb so mateix rosari:

—Què farem? Què farem? Què la mos ne durem! Si no mos donau feina vos matarem. Aquella doneta ja no sabia com se n'havia de desfer, fins que va tenir un acudit. Se'n pujà a sa sala d'allà dalt i de dins un covó los treu un vell de llana negra, d'aquella que com més la renten més negra torna. Los ho dona i los diu:

—Jau. Anau a mar a rentar aqueix vell de llana negra, i no tomeu fins que serà blanca. Es dimonis boiets deixaren ses eines en banda, prengueren es vell i partiren escapats cap a ses penyes de mar. I allà frega qui frega, renta qui renta, i encara ara renten si no s'han aturats. I no els hi han vist pus mai an es dimonis boiets devers Es Pont d'en Bandera.

Cosme Aguiló
Santanyí, agost del 1984

Il.lustració d'Alan Dennis (13 anys)

col.laboració

“L'aigua millor que mai he beguda és la de Dubrovnik”. Confirmant aquestes paraules sortides de la boca d'un homo mariner de Santanyí (que evidentment el motiu de les seves singladures no eren per fer turisme) pas a donar les meves impressions sobre aquesta hermosa ciutat del Mare Nostrum. Pot semblar molt llunyana i sense cap connexió amb el nostre poble, això no obstant, ja en l'edat mitjana, quan Dubrovnik s'anomenava Ragusa i formava part dels dominis venecians, juntament amb els genovesos i catalans l'illa de Mallorca tenia establerta una important xarxa comercial allà pel 1.400.

Muntanyers, conques, badies, convents bizantins, minarets orientals, pobles i costums són fites de caràcter geogràfic o humà que em perllonguen la memòria del viatge. Sense dubte tota la vorera iugoeslava del mar Adriàtic és molt bella; esquitxada de mil illes amb pobles típics arraconats dins cales com a miralls i ciutats plenes de llarga història com Dubrovnik, la ben anomenada “Perla de L'Adriàtic”.

L'antiga Regusa es troba estretament guardada per velles murades enmerletades i torres. Representa tota ella un dels millors exemples d'urbs medieval. Aristocràtica i il·lustrada ha conservat a través dels segles els encants del Renaixement: Esglésies, palaus, carrers... no hi ha més remei que deixar-s'hi perdre en ells i descobrir que estan plens de vida quotidiana. La major activitat se concentra a un carrer ample i recte de nom Plaça o Stradum. En el dit carrer no hi circulen vehicles, solament gent, és el lloc de les botigues i dels edificis més notables: El palau dels Rectors. L'Esponza, l'església de Sant Blai, patró de la ciutat, La font d'Onorio, el convent dels Franciscans amb l'apotecaria més antiga de les que queden actives. Funciona des del 1.317. Al costat hi ha un bell claustre del segle XIV.

Tot mereix veure's en aquesta ciutat museu. El recorregut per les murades i la pujada a les torres s'ha de fer preferentment a l'horabaixa quan el sol llenega per damunt les teulades d'un color vermellós, característic de les cases del país. El passeig pot du-

VIATGE

rar algunes hores, ja que l'esperit s'encorta davant l'harmoniosa bellesa natural i arquitectònica.

Segons unes notícies de l'any 1841 “Ragusa cuenta dentro de sus murades 812 casas y 662 fuera de las mismas. El puerto es tan pequeño que apenas caben en él tres barcos de alta mar”. El port no està trastocat, és un bon resguart per barques i petit vaixells ara com abans. Tampoc no ha variat la cabuda del recinte fortificat. Una bona manera de comprovar l'expansió urbanística de Dubrovnik és enfilarse amb el telefèric al puig Sant Sergio d'on des d'una planada (restes d'una fortalesa napoleònica) ofereix una magnífica visió de l'entorn. A la dreta, la península de Lapad, en la qual se concentren (encara espargides) la majoria d'instal·lacions hosteleres. A l'esquerra Plat; més enfora mig amagada pels pins, Cavtat, l'antiga Epidauru; al davant la mar, la mar tranquil·la que he vista, i su-aquí, allà i més endins, illes, grans i petites; Kolocep, Lopud, Sipan...

Logrum és un illot amb un exuberant bosc de pins, alzines i oliveres, un jardí

botànic i onsevulla esbarts d'ocells, autèntics pobladors del lloc, ja que a la gent sols li està permès fer-hi diada per poder passar gust de banyar-se a les netíssimes aigües, practicar el nudisme o senzillament dedicar-se a la contemplació a l'ombra dels pallios vegetals. Es pot dir que l'únic edifici de la zona és el que resta (no sé exactament si destruït per les bombes de la Segona Guerra Mundial o per algun terratremol freqüents en l'àrea) del que fou el palau que va fer construir Maximilià d'Hansburg, per encobeir els seus amors. Logrum és l'illa situada més aprop del port de Dubrovnik, des d'on de bon matí fins al capvespre un servei d'embarcacions cobreixen els trajectes a diversos llocs marítims.

Comprovada la respectuositat d'aquella gent per l'herència rebuda i les seves illes, que des de la costa de Dalmàcia fins a Montenegro en tenen contades 1233, que no hauríem de fer nosaltres per les nostres, que tan sols les poden contar amb els dits de les mans.

Antònia Server Adrover.

RENAULT

COMPRA - VENTA

VEHICULOS NUEVOS Y USADOS

Talleres

PONS - PERELLÓ

C/. Llaneras, 48 - Teléfono 65 36 68

SANTANYÍ (Mallorca)

Bordoy

foto estudio

Mayoral, 15 - Tel. 653082 - SANTANYÍ

VIDEO

TRABAJOS INDUSTRIALES
REPORTAJES

CINEMATOGRAFIA :: FOTOCOPIAS

MURALES

INFORMACIÓ LOCAL

A les festes en honor de la Beata de Ciutat hi participaren Ordi Broix i la banda municipal, que amb la seva presència contribuïren a que l'acte sortís lluït.

Dia 22 d'octubre en Es Camí Nou hi hagué un accident entre una furgoneta i un ciclomotor conduït per Joan Vicens "Bossa" el qual ha hagut d'esser intervingut quirúrgicament per diverses fractures de cama.

El dia 26 d'octubre robaren el cotxe a na Maria Vicens "Boira", que el tenia aparcat davant el seu domicili. Fou localitzat el dia següent davant el quarter de la Guàrdia Civil de Lluçmajor.

Dia 28 d'octubre Ordi Broix féu una actuació per un programa de Ràdio Balear d'Inca d'una hora i mitja de duració. L'agrupació santanyinera interpretà diverses cançons del seu repertori i respongué a les nombroses preguntes dels locutors i de les cridades telefòniques que els feren des de molts de punts de l'illa.

El diumenge dia 28 d'octubre reberen la primera comunió els tretze nins següents: Martín Al-

bo Pérez, Domingo y Maria del Coral Alvarez Barceló, María Bujosa Nevada, Antònia Burguera Barceló, Daniel Camargo Adrover, Manuel del Río Vivancos, Francisco García del Salto, Jaume i Maria Mestre Burguera, Juan Carlos Montoro del Salto, Gabriel Vidal Sitjes, Antoni Vidal Vidal.

La funció començà a les cinc de l'horabaixa i la concurrència fou nombrosa. La més efusiva enhorabona a tots els nins i nines i als seus pares.

Els roboratoris estan a l'ordre del dia i la inseguritat creix contínuament. Tenim notícies que el 22 d'octubre entraren a diversos establiments públics de Cala Figuera i de Cala d'Or. En concret sabem que n'estaren afectats el restaurant Cala Llonga i la Boutique Kabane.

El dia 23 d'octubre fou robat un cotxe del taller Pons-Perelló.

La Coral St. Andreu

La Coral St. Andreu ha començat de bell nou els assaïes de cara a les properes festes.

Aquest hivern la tasca empresa per la nostra coral és més ampla: S'està fent un pla de treball que no

solsament contempla les tradicionals participacions a la litúrgia parroquial sinó que també es vol gestionar oferir alguns concerts a diversos indrets de l'illa i la integració a la Federació de Corals de Mallorca.

Una vegada elaborat aquest pla, es vol presentar a l'Ajuntament, per tal d'aconseguir alguna ajuda per portar-lo a terme.

Són 44 anys d'existència que porta la Coral St. Andreu, i creim que en aquest temps ha demostrat la seva vàlua. Són moltes les hores dedicades pels seus components i directors per tal d'aconseguir uns bons resultats. Creim que una manifestació cultural com aquesta s'ha de potenciar al màxim, i pensam que els que tenen en les seves mans la possibilitat d'oferir aquesta ajuda no dubtaran en oferir-la, i així la Coral St. Andreu arribarà més alt encara portant per davant amb orgull el nom del nostre poble.

En diverses etapes i aprofitant els dissabtes de capvespre, un grup de joves acompanyats del rector han duit a terme una neteja de la part superior de les capelles del costat del Roser. Fems de colom, fustes inservibles, pedres, ferros, i escombreries de tota casta foren llançades a dins un camió que envià l'ajuntament. Dins les estàncies ja netes s'hi acondicionaren els objectes que tenien alguna vàlua artística o històrica per petita que fos, com és ara algunes talles de sants, en molt mal estat, però ben interessants.

Deven haver-se perdut, ens demanam, els rosaris de sucre de Tots Sants? No n'hem vist cap ni un per senyal dins els mostradors dels forns i de les botigues de la vila. S'animarà l'any qui ve qualche botiguer a dur-ne?

Els bunyols —delícia gastronòmica— segur que no s'han perdut a Déu gràcies. Na Maria Timonera i les Lluïses han continuat com cada any el bon costum de fer bunyols. Anaven a unes 600 pessetes el quilo.

Dins aquest mes de novembre, han començat a l'Escola Pública els cursos corresponents a l'ensenyança d'adults per a l'obtenció del Graduat Escolar, així cao també les classes de Llengua i Cultura de les Balears (ensenyança del català) patrocinades pel Consell Insular, corresponents als cursos d'ECCA.

Seguint la tradició anual, el dia de Tots Sants i al llarg de tota la jornada, la gent visità el cementiri, el qual estava guarnit de rams i de corones i de tota mena de flors pròpies d'aquest temps. El dia s'aprofità per a admirar l'art escultòric de la necròpolis, incrementat dia rera dia.

Les matances enguany han arribat d'hora, ja que degut a la malaltia dels porcs la gent frissa de veure'l penjat a la perxa per por de no esser-hi a temps. S'arribarà a perdre aquesta antiga tradició? Un no deixa de pensar, recordant-ho amb certa nostàlgia, en les festes que en feien antany en temps de matances. Tota una riquesa cultural etnològica que s'iniciava amb la frase: em voleu dar es bunyoler?

Enguany el grifó de les fontanes del cel va deixar caure d'hora unes tímides gotes sobre la nostra eixuta terra i si bé no serà una gran anyada d'esclata-sangs podem dir que la marina ha rebenat i se'n troba qualcun d'aperduat entre peloves, esclatasabates i bolets vermells. Vius a l'hora de consumir que n'hi ha de metzinosos.

INFORMACIO MUNICIPAL

INFORMACION MUNICIPAL FACILITADA POR LA SECRETARIA DE L'AJUNTAMENT

El Ayuntamiento adoptó los siguientes acuerdos en la sesión plenaria del 8-11-84.

1) Se dió cuenta de la toma de posesión del nuevo secretario.

2) Que el Arquitecto Municipal redacte propuesta para subsanar las deficiencias señaladas por la Comisión Provincial de Ur-

banismo, a la aprobación definitiva de las Normas Subsidiarias Municipales.

3) Ceder un local a GESA en el edificio de la Residencia de la tercera edad en Alqueria Blanca para una E.T.

4) Ratificar la personación en el recurso contencioso-administrativo, para mantener la división de la demarcación Registral de Manacor.

5) Nombrar interinamente encargado de la Banda de Música

6) Trasladar a la Comisión Municipal Permanente la resolución del recurso interpuesto por baja temeraria contra la adjudicación provisional de las obras del Centro Cívico de Cala d'Or.

7) Solicitar al INEM subvención para la residencia de la tercera edad de Alqueria Blanca.

8) Contratar mediante arrendamiento de servicios la custodia y vigilancia de los bienes y edificios municipales.

9) Solicitar al INEM una telefonista.

10) Aprobar la cuenta del patrimonio de 1983.

11) Sacar a subasta la 2a. fase de la residencia de la tercera edad en Alqueria Blanca.

12) Solicitar a la Conselleria de Sanitat y Consumo una subvención para la Unidad Sanitaria de Alqueria Blanca.

13) Aprobar el proyecto y contratación directa de la vía de enlace en Cala Santanyí.

ADEU A L'AMO EN COSME D'ES MOLI

El passat dia 4 de Novembre va morir l'amo en Cosme des Molí, Cosme Clar Vicens, a l'edat de 96 anys, quasi un segle d'existència viscut amb ganes de viure, fruit i trobant complaença en l'apassionant joc de la vida, que és la condició bàsica per mantenir la joventut. Feia pocs anys que havia superat una delicada operació, però es pot dir que feta aquesta excepció la seva salut i la seva integritat física havia estat envejable durant la seva llarga vida. Bon caminador com el capellà Nofre que, segons l'amo en Cosme, era un cavall per caminar. Això m'ho havia dit en una entrevista que li vaig fer fa dos anys i que retendré sempre en la meua memòria. A partir d'aquell dia no ens vérem mai sense intercanviar una escomesa.

La seva amable conversa havia llenegat per viarans molts diversos. Em contà el seu aprenentatge a S'Escola Vella amb el mestre Soler, que era capellà, el rapte d'un avantpassat seu per part dels moros, una rondallesca estada dels musulmans sobre Sa Penya Bosca, parlarem de pous antics, d'Es Corral del Rei, de l'estada de la seva família en Es

Rafal des Porcs, de nevades i de l'embassament per tres pics d'Es Camp d'en Torrella, de camins antics, d'un tal Antoni Pauler que a poals tirava aigua a Sa Canal des Pou del Rei. També em contà la seva estada de vuit dies a Formentera. Repassarem l'any que féu de moliner en Es Molí d'en Colomí, i els noms de les peces del molí. L'amo en Cosme recordava el molí de la Plaça Bernareggi que es veu en el pla

de Berard. Em parlà de la sala vella, de festes de dimonis, i de jocs infantils. De la crema de l'arxiu municipal i dels papers de Cas Saig. Del metge vell, de les cançons de sales, del ball dels albats i de la seva primera anada a Palma. I que sé jo, de molts d'esdeveniments de la seva infància, com és ara de l'arribada a Santanyí del primer cotxo, que pujà Sa Costa d'en Verger acompanyat

d'una munió d'al.lotells que fent lulea deien: un cotxo amb foc! un cotxo amb foc!

L'amo en Cosme figurarà també entre els informadors del meu futur "Mapa toponímic de l'antic terme de Santanyí". Sols per aquest fet ja li som deutor d'un profund agraiement. Descansi en pau el jove amic, el vell moliner d'Es Molí d'en Colomí.

Cosme Aguiló

CALONGE

HOSPITALITZATS.

El mes d'octubre ha estat prou dolent pel que a la salut dels calongins es refereix: han hagut d'esser hospitalitzats, en Miquel Adrover Barceló tot el mes i part del setembre a l'Hospital Militar, n'Angela Roig Oliver de Na Burguera, a Son Dureta, En Jaume Vallbona Bennassar a la Policlínica Miramar i traslladat després a l'Hospital Militar, en Gabriel Zuzama Frontera, també a la Policlínica, en Joan Vadell Adrover que ja feia dies estava a Son Dureta i finalment n'Antoni Vallbona Adrover a Son Dureta igualment.

Desgraciadament n'Angela, el dia 25 es va morir, mort que causà gran consternació, puix que era molt estimada dins el poble i essent tan jove, més encara es sentí la seva mort.

Pel que fa referència als demés malalts pareix que tots evolucionen favorablement i en el moment d'escrivir aquestes retxes ja no en queda cap d'hospitalitzat.

Des d'aquí volem fer arribar el nostre condol a Jaume de Na Burguera, també als seus fills i demés familiars, i als altres malalts els desitjam una propera recuperació.

NOCES.

A l'església parroquial de Sant Miquel, el dia 20 d'octubre, es varen casar na Joana Ana Adrover amb en Pau Barceló. Va beneir als novius el rector de la Parròquia Mossèn Baltasar Amengual i foren els padrins els respectius pares. Acabada la cerimònia religiosa els convidats compartiren el dinar de noces a un anomenat restaurant de la contrada.

NAIXEMENT.

El dia 28 d'Octubre la llar dels nostres amics Tomeu Vadell i Margalida Vallbona es va veure agraciada amb el naixement d'un hermós nin, un germanet per a Joan. Li posaren el

nom de Pau. La més sincera enhorabona als pares, padrins, germanet i demés familiars.

DEFUNCIO.

Dia 11 de novembre va morir a Calonge, l'amo en Miquel Adrover de Ca'n Verro que contava 84 anys d'edat. Als seus fills i demés familiars, la nostra condolència.

SOPAR.

Les cantadores de l'església de Calonge, foren convidades a un sopar de pinyol vermell a un famós restaurant. Qui les convidava era la parròquia de Cala d'Or en agraïment a la seva desinteressada i voluntariosa col·laboració en les funcions religioses de l'esmentada parròquia. Conten que fou un sopar a on no hi faltà res i que en quedaren molt encantades. Molt bé.

OBRA DE TEATRE.

Els estudiants de BUP i Professional del poble estan preparant la representació d'una obra de teatre, possiblement sia el proper mes de desembre. Quasi cada any surt un grup d'entusiastes del teatre i en

fan una representació, l'any passat feren "El metge a Garrotades" de Molière, i l'altre any "Siau Benvinguts" de n'Alexandre Ballester; d'aquesta representació acompanyam una fotografia dels actors afectuats que hi varen prendre part.

CONCERT

BARTOMEU VENY VIDAL

(Orgue)

CORAL UNIVERSITARIA

**Dia de Sant Andreu
a les 21 hores, a l'Església**

CALA D'OR INTERNACIONAL

Notícies de gran repercussió, que durant el darrer mes han tengut com a escenari Cala d'Or, i de les quals la premsa en general se n'ha fet ressò:

ELECCIO DE MISSES:

Com a pòrtic del Certamen de Miss Espanya, un dia es va elegir a Cala Llonga, a damunt el moll i amb una decoració d'en Joan Riera Ferrari, molt d'acord amb l'entorn, Miss Simpatia, Miss Elegància, i Miss Fotogènia, que varen resultar esser, pel mateix ordre, les representants de Gran Canària, d'Aragó, i d'Euskadi.

Varen formar part del jurat, diverses persones de Cala d'Or, així com també famosos de la península, com són Na Mònica Randal i en Jaume Penyañel.

Tot va sortir molt bé. Varen actuar Els Valldemossa, que són uns grans artistes, i finalment es va servir un extraordinari "bufette", en el restaurant Cala Llonga d'En Jaume Mas.

ESCACS:

El que també ha tengut un gran èxit ha estat el "II Open Internacional d'Escacs", en el que hi han participat 68 jugadors de

12 països: Suïssa, Israel, Portugal, la RFA, Austràlia, França, Colòmbia, Sud-Africa, Gran Bretanya, Andorra, Cuba i Espanya.

La classificació final ha estat aquesta: de l'1 al 8, amb 6,5 punts: Karl (Suïssa), Zak (Israel), Gómez (Espanya), Antunes (Portugal), Hecht (RFA), i guanyador de l'any passat), Slutzkin (Israel). Lin-

derfer (RFA), i Amaral (Portugal). Fins a 57 que són els que varen acabar la competició.

El campeió del món infantil, Comas -13 anys- va aconseguir 6 punts. I en Tattersall, de 9 anys, va quedar molt bé, tenint en compte la seva edat i els seus contraris, de gran talla.

El Brull, va esser el primer mallorquí classificat i va rebre un trofeu del Banc de Crèdit Balear, així com els dos mallorquins següents.

Havia de venir com a convidat per la organització, en Fernando Arrabal, el polèmic escriptor, però a darrera hora li va sortir un bony...

CAVALLS:

La guarda d'egües d'Es Puig Gros, propietat de na Mana Teresa Gual, acaba d'obtenir tres nous premis. Aquesta eguassada, en els darrers campionats d'Espanya, celebrats a Madrid, ha conquerit els següents:

-El Campionat d'Espanya de poltros de tres anys, de raça àrab.

-El Subcampionat de "juniors".

I a Suïssa el Campionat Nacional de Sementals. Enhorabona.

DRV:

A Palma es va celebrar la Convenció DRV, de cara a propagar les nostres illes a

Alemània. Idò bé. Els hotelers de Cala d'Or, que són uns grans professionals, hi varen esser presents i el seu "stand", les seves idees i la seva cuina, varen esser dels millorats. Molt bé caladorers...!

CICLISME:

En Timoner, el gran campió ciclista mallorquí, acompanyat dels ciclistes italians, Gentili, Dotti i Delillo, que varen prendre part amb ell en el recent campionat del món, amb motiu de la revenja del dit campionat, es varen instal·lar a l'Hotel Tucan, durant una setmana i digueren que pensaven tornar ja que Mallorca és ideal perquè un ciclista hi pugui desenrotllar els seus entrenaments. Ah! També les discoteques de Cala D'Or les varen agradar molt!...

FUTBOL:

L'equip del C.D. Cala d'Or, de III Regional, quan escrivim aquestes retxes, va el primer i encara és l'hora que ha de perdre cap partit. Idò. Ja l'escatareu!...

L...:

... mem si hi ha cap valent, que d'un altre redol tan petit com és Cala d'Or, sia capaç de publicar notícies tan importants com aquestes. De res...

EN MIQUEL NOSTRO.

SOLUCIONS PASSATEMPS

Maria del Mar Pons i Bonet.

Horizontals:

- 1.- Siurell. Rap.
- 2.- Ena. El. O.O.
- 3.- N. Sumi. Mol.
- 4.- Zel. S.M. All.
- 5.- I.A. Jo. N.A.
- 6.- Llar. Oneigs.
- 7.- Llengua. T.
- 8.- Ara. Olor.
- 9.- Ema. Boira. E.
- 10.- P. Forat. I.
- 11.- Vena. Am. Alé.
- 12.- Acabar. Spop.

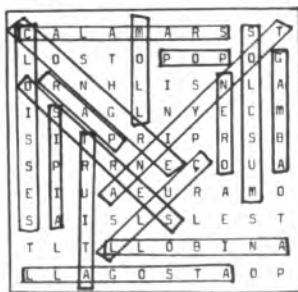
Verticals:

- 1.- Senzill. E. Va.
- 2.- In. E. Llampec.
- 3.- Ua. L. Area. Na.
- 4.- R.S. Ama. Fab.
- 5.- E. Us. G. Bo. A.
- 6.- Lem. Jou. Orar.
- 7.- Llimona. Iam.
- 8.- E. Ort. S.

- 9.- Romani. La. Ap.
- 10.- A. Ol. G. O. Ilo.
- 11.- Pollastre. Ep.

SOPA DE LLETRES.

Cloïsses	Llagosta
Tonyina	Sípia
Calamars	Llobina
Congre	Rap
Ostres	Musclos
Gamba	Nero
Moll	Lluç
Truita	Pop

S'ALQUERIA BLANCA

S'han començat les obres de la Residència corresponents a la primera dotació econòmica. Ara n'hi ha una altra bastant més substancial (uns dotze milions de pessetes) de la qual es farà una subhasta ben aviat.

Hem vist aparèixer una bústia de correus com un enorme bolet groc damunt la plaça. Pens, que ja que no la tenim massa grossa, no s'hauria d'omplir amb més coses i menys d'uns colors tan cridaners, que desdiuen amb els bancs, els pins o les rajoles, i que hauria estat millor un poc més arraconada sense fer-se gaire enfora.

L'amo En Miquel de Ses Pruneres ens ha deixat, volem des d'aquí tenir un record per a ell amb el desig que descansi amb pau.

Dimecres, dia 14 se celebrà una Eucaristia a la Parròquia de S'Alqueria oficiada per Mn. Pedro Barceló, el qual s'acomiadà així del seu poble per uns quants anys. El motiu és la seva partida al Burundi a fer de missioner jun-

tament amb uns altres mallorquins que ja son allà des de fa temps. Concelebrà amb ell Mn. Gabriel Roselló.

Ens explicà el que trobaria i la feina que faria allà, segons s'havia informat amb el rector de Sa Pobla que ja ha estat allà i darrerament ha estat el seu company de feina.

"Realment -digué- això no és exactament un comiat sino un a reveure. Me'n vaig il·lusionat i esper tornar-hi. Us vull dir que no me'n vaig solament a títol personal, pens que hi vaig com a representant de tot un poble i especialment de S'Alqueria i Sa Pobla".

Li desitjam un bon viatge i que no perdi el coratge, que amb les coses que va contar li farà falta.

S'ha fet la primera reunió de catequistes per a preparar el proper curs i s'anuncià als nins i nines que hi volien assistir, que podien apuntar-se a Ca Ses Monges. S'espera que abans del desembre estarà tot organitzat.

J. Rigo.

PORTOPETRE

La mar pareix que vol "treure el braó", darrerament un poc massa sovint. Fa uns dies i degut al mal temps conseqüència d'aquesta que li han dit "la gota freda"??, va dur una barca fins a la carretera que passa per darrera "Sa Platja".

Alguns d'aquests als qui agrada el que no és seu, no van de misèries. Un senyor anglès que arribà amb una nau de vela la deixà enmig del port. Quan hi va tornar la nau no hi era i agafà un bon trastorn. No sabem si ja haurà aconseguit localitzar-la, encara que ho desitjam. Actes com aquest poden tenir conseqüències, ben negatives pel nostre turisme.

No hi ha encara a Portopetre acord entre els dos grups de quatre que intenten arribar a un acord sobre el projecte del local social del Club Nàutic, així estan ara les coses:

En la darrera reunió els representants de la Directiva presentaren, als que s'hi oposen, un projecte amb una reducció d'un 25 sobre el total de la planta del primer projecte, però per a aquests no fou suficient ni s'acostava a la seva idea que suposava una reducció de quasi un 75 per cent. (Aquests percentatges són orientatius). Segurament ara hi haurà una consulta dels quatre amb la Directiva i es tornaran a reunir els dos grups. Si no hi ha un acord tenim notícies que demanaran una Junta General urgent (els que s'hi oposen) per a explicar el procés que s'ha seguit fins ara.

J. Rigo.

Entrevista a Mn. Gaspar Monserrat.

Com ja dèiem fa un mes, la Formació Professional que es donava al C. Bisbe Verger, no es farà més. Per a conèixer un poc millor els motius que han fet finalitzar aquest ensenyament hem fet unes preguntes al Director Mn. Gaspar:

-Que era actualment la F.P. a Santanyí?

-Actualment es feien els dos cursos de primer grau administratiu. Era un servei d'àmbit comarcal que al principi cobria un temps d'espera per a la feina, però actualment es feia per a seguir al segon grau o per a enganxar una feina del ram, ja que la gent veia més la utilitat dels estudis per a una feina concreta.

-Quina assistència heu tingut aquests anys?

-De cinc anys ençà teníem bastants d'alumnes, una mitja entre els 40-50.

-Per què s'ha acabat?

-S'ha acabat perquè una O.M. "tassava" les places amb quaranta d'acord amb una inspecció que es va fer, per altre lloc, hi ha lleis anteriors que posen un mínim de cent vint perquè pugui funcionar un centre de F.P. nombre que ens seria impossible d'aconseguir amb la matrícula actual de cinquanta. Si no es completa aquesta matrícula la subvenció no es dona (B.O.E. 30 Maig 84).

-S'ha fet, malgrat això, alguna gestió per a seguir?

-Sí. Després de la notificació l'Associació de Pares, envià una carta al Delegat Provincial, amb data del tres d'agost, exposant les raons per les quals demanaven es seguissin donant dits ensenyaments, entre elles destacaven:

La distància de Lluçmajor i

Les necessitats administratives de la nostra zona turística.

Dita carta no ha estat encara contestada per part de la Delegació.

Una altra gestió fou demanar a l'Ajuntament que per part seva fés una petició semblant al Delegat.

També com a col·legi religiós s'informà al Bisbat que feu gestions per la

seva part encara que infructuoses.

Vists els resultats de les gestions es plantejà el muntar una cooperativa d'ensenyança, carregant els pares amb totes les despeses, però el cost hauria estat molt elevat. Després es gestionà amb el Centre de Lluçmajor la possibilitat d'acollir la matrícula de Santanyí, cosa que ha estat feta entre dit centre i el de Felanitx. Les gestions es feren conjuntament amb el Coordinadors Provincials de F.P.

-Quines opcions han quedat als que volen fer F.P. a Santanyí?

-Anar als centres de més aprop que ja he citat.

Pareix que l'Administració prefereix concentrar la matrícula de la nostra comarca a aquests dos centres encara que es gastí més amb el transport del que costaria la subvenció al nostre centre.

-Què passa amb el professorat?

-Segons la llei actual, els professors han quedat despedits.

-Quina incidència pot tenir aquest fet sobre la vida del Col·legi en general?

-Són cinquanta alumnes menys que poden encarrir un poc el transport, però no crec que afecti res més.

-Què més pot quedar per dir?

-M'agradaria afegir, que crec no és sols una pèrdua pel Centre sino per a tota la comarca, Nosaltres no llamentàrem aquest fet si s'hagués obert un centre estatal aquí mateix, ara el servei queda desplaçat enfora. Si en algún moment les condicions tornen ser favorables no dubtarem en tornar partir.

Totes aquestes gestions s'han fet lligades a l'A.P.A. i informant permanentment a tots els pares dels interessats.

Vull, per acabar, donar les gràcies en nom del Col·legi, als pares que han estat fins i tot disposats a pagar l'activitat docent per tal que aquesta pogués seguir endavant, entenc això com a una bona acceptació de la feina que aquí es feia.

-Gràcies per les vostres paraules.

J. Rigo.

NOTICIES D'ES LLOMBARDS

El pati de l'escola ha canviat d'aspecte, després d'aquella bona asfaltada han estat pintades les retxes per poder jugar a distints jocs, esperem que prest arribi el material apropiat per poder jugar-hi.

La llar d'en Miquel Verger i na Miquela Burguera, de Cas Cantó, ha estat alegrat amb el naixement d'un fill, esperat amb molta il·lusió. Enhorabona als pares i padrins.

A la fira darrera es va comprar un "poni" a l'al·lot Miquel Cabrer de can Pons, i cada setmana és passejat pels carrers del poble. Ja el pots cuidar molt bé, Miquel.

El passat dia 3 de Novembre morí, després d'una llarga malaltia Da. Catalina Ferrer Vidal a la edat de 62 anys. SAL i XEIXA vol també acompanyar la seva família en aquests moments trists que està passant. Que descansi en pau.

15e. ANIVERSARI DE LA BENEDICCIÓ DE L'ESGLÉSIA NOVA

El poble d'Es Llobards es prepara per celebrar el 15 è. aniversari de la benedicció de l'església nova i per ambientar un poc els moments que viurem aquest mes de Desembre tots els llobarders, crec que val la pena fer un poc de història del que ha succeït des de la benedicció fins aquests moments.

Recordem que el tres de Gener de l'any 1969 es firmà un contracte entre la Mitra de Mallorca i Construccions Llabrés i Montaner S.A. pel qual aquest darrer es comprometia a construir la nova església d'Es Llobards segons el projecte del Sr. Alomar abans del primer de Desembre del mateix any, amb un pressupost de 3.106.585,28 pessetes i tot seguit es començaren les obres. S'acordà que el poble d'Es Llobards pagaria

un milió de pessetes en un plaç de tres anys —que després es prorrogà a deu— i el bisbat pagaria la resta del pressupost.

El dia 8 d'Agost, Sant Domingo, patró del poble, es va dir la primera missa dins el nou temple, encara sense acabar.

A la fi el dia 8 de Desembre del any 1969, festivitat de la Immaculada Concepció, un dia de fred i vent, el Sr. Bisbe Dr. D. Rafael Alvarez Lara beneï el nou temple i el mateix dia el va fer parròquia baix l'advocació de la Mare de Déu Immaculada.

El primer rector fou Mn. Miquel Mascaró Fullana que durà fins a finals del mes d'Agost de l'any 1971.

L'edifici està adaptat a les noves exigències litúrgiques i a les realitats socioculturals del nostre temps. La façana es completament llisa amb una porxada (atri) a l'esquerra, per on s'entra al temple i al local parroquial.

El temple té una nau d'uns deu metres d'ample per uns trenta de llarg. Al fons hi ha el presbiteri (molt senzill com tota l'església). A l'esquerra, l'oratori o capella de setmana amb un pati amb jardí al fons. Sobre l'oratori hi ha el local parroquial. A la dreta del presbiteri, una imatge de pedra de la mare de Déu. En front una creu de fusta sense imatge presideix les accions litúrgiques.

Així era més o manco com estava i el que havia aquell dia 8 de Desembre de 1.969; però de llavors ençà, encara que no ha plogut molt, han passat 15 anys.

A finals d'Agost de 1971 va passar a dependre del mateix rector de Santanyí D. Guillem Parera, fins que fou nomenat com a nou rector Mn. Miquel Lladó Ayarte, natural de Campos, entrant a prendre possessió el 12 de Març de 1972 i va estar a Es Llobards fins el 12 de Setembre de 1982. Durant aquests 10 anys que va

esser rector d'Es Llobards, podem dir que es varen fer diverses modificacions i novetats que el poble tindrà molt mal de fer oblidar-se'n com són les més importants: l'any 1972 es fer la cavalcata dels reis amb vestits nous i amb molta d'il·lusió per part de tots els joves i poble en general.

L'any 1973 treu la imatge de la Mare de Déu Immaculada que abans era venerada a l'església vella, ja que el poble li tenia i li té encara molta devoció.

Després d'uns quants mesos de no estar exposada al públic a causa de la seva restauració, el dia 2 de Juliol de 1976, tornà ésser venerada per tots els llobarders.

El dia de Sant Domingo de l'any 1973 és beneït el campanaret, amb la campana que havia cridat a la devoció als, nostres avantpassats, ja que és la mateixa que hi havia a l'església vella.

L'any 1980 exactament el dia 5 de Juliol va venir en visita pastoral el Sr. Bisbe Dr. Teodor Ubeda i aprofità per confirmar 29 al.lots i al.lotes del poble.

Amb l'agència de Santanyí, el dia 9 d'Octubre, arribà una imatge del Sant Crist de la Bona Mort comprat a Madrid i que va ésser beneït el dia 8 de desembre del mateix any en motiu del 12 aniversari de la benedicció de l'es-

glésia, fou posat dins la capella de la setmana amb una inscripció que diu textualment: "Sant Crist de la Bona Mort als avantpassats qui amb fe i feina, aixecaren i sostingueren l'església vella (1780-1964).

En el dotzè aniversari de la benedicció de la nova. 1981.

Festa de la Immaculada".

En deixar la parròquia l'any 1982 per anar a Cas Concos, entrà com a rector el mateix de Santanyí, Mn. Jaume Serra fins l'any 1983, i de llavors ençà s'encarreguen de la parròquia d'Es Llobards el rector i vicari de Santanyí Mn. Bartomeu Ramis i Mn. Miquel Barceló respectivament.

Aquesta relació dels fets passats referents a la parròquia durant els 15 anys darrers no ha volgut ésser molt exhaustiva, sinó, que m'he limitat a enumerar uns quants dels fets que crec que varen ésser més importants per la majoria del poble.

Aprofitem aquesta oportunitat per donar gràcies a Déu per mediació de la seva mare, acudint a la missa solemne que tindrà lloc el dia 8 de Desembre festivitat de la Immaculada Concepció, patrona de la parròquia i del poble d'Es Llobards.

Es una invitació de la Parròquia.

Toní Burguera

C.D. Alqueria

COMENÇA L'ESCALADA

Després de perdre contra el J. Sallista per zero a u, l'equip curiablancer va tocar fons, es va col·locar amb cinc menys tres; després de realitzar un pessim partit i haver duit molta mala sort, les males llengües ja deien que ens veuríem l'any que ve amb el Cala D'Or. La setmana següent va ésser una setmana de molt de moviment, tant per part de la directiva com per part dels jugadors; pareixia que començava la temporada vetaderament en aquells moments. En els entrenaments se lluitava com mai, l'equip pareixia que s'havia transformat. Els primers fuits es varen treure dins l'històric "Son Malferit"; se va fer un partit complet, tots els jugadors varen estar a gran altura. Es va arribar al descans zero a zero, però el gol havia d'arribar i una pilota llançada pel davant G. Rosselló va besar les xarxes; es varen desaprofitar vèries ocasions per sentenciar el partit. Ja en el temps de descompte, una jugada amb rebots dins l'àrea visitant va propiciar que l'equip local empatàs un partit que tenia ja perdut.

El partit contra el Son Sardina va ésser la confirmació de la recuperació de l'equip curiablancer. Es presentava a "Sa Teulera" un equip amb un pressupost de nou milions de pesetes, ple de figures, valguin com exemple els noms de Magaña, Lillo, Toni, Batle, Turró, Pons, etc. etc., com entrenador duia a Crespí (ex-capità pobler), que es va enfartar de cridar al descans, durant tot el partit i després del partit. Ni els més vells del lloc recordaven una actuació tan completa. Es va golejar per tres a zero (gols de Rosselló II, L. Ri-

go i Rosselló I); se pot dir que va ésser la gran sorpresa de la jornada.

El número passat prometiem xerrar dels àrbitres, però ja que les darreres actuacions no han duit suspicàcies, ho deixam anar.

Un punt problemàtic són les targes que duen els jugadors. Abans de jugar contra l'Independiente, els jugadors D. Rigo, M. Rosselló i L. Rigo ja en duen tres. En J. Adrover en té dues; n'Andreu Rigo, en Toni Rigo i en Medina en tenein una. S'ha de resaltar que en G. Rigo ja ha vist la veremella.

Golejadors: Amb tres gols hi ha en J. Salom, en L. Rigo i en G. Rosselló. Amb un hi ha en G. Rigo, en D. Rigo i en M. Rosselló. Hem de destacar que l'At. Rafal es va fer un gol dins la seva porteria.

**INDEPENDIENTE, 2
ALQUERIA, 1**

Pel C. D. Alqueria varen formar: T. Rigo, Gor-

nals, Pons, Barceló, M. Rosselló, Salom, Adrover (A. Rigo, min. 80), D. Rigo, G. Rosselló, Medina, L. Rigo.

L'àrbitre va estar desafortunat tant per uns com pels altres; actuava amb bona voluntat però no hi veia. La primera part va durar 52 minuts sense haver-hi cap motiu. A pesar d'aquesta actuació, no va influir en el resultat.

GOLS: Els gols de l'Independiente varen arribar als minuts 40 i 70; varen ésser dues jugades molt semblants per la banda esquerra, culminades molt bé amb el cap. En el minut 87 va marcar l'Alqueria amb un penalt fet a G. Rosselló que ell mateix s'encarregà de transformar.

INCIDENCIES: partit disputat a les 9 del vespre al "Rafel Puelles"; aquest horari obligà a que el partit es disputàs amb llum artificial. Molt de fred i molta gent per presenciar el partit. Es va fer notar una nombrosa afecció curiablancer,

principalment un grup de gent jove que no va deixar d'animar l'equip visitant.

COMENTARI: Bon partit de l'Alqueria en front del líder Independiente, que en cap moment va demostrar la seva condició de tal. A la primera part va dominar més l'equip local, això propiciava contraatacs visitants que no varen poder tenir conseqüències en el marcador. A la segona part l'equip visitant va sortir disposat a resoldre el partit i va tenir pràcticament acorralat l'Independiente, però les ocasions no s'aprofitaven. Com a resum s'ha de dir que al llarg del partit els dos equips varen tenir les mateixes ocasions, que varen ésser més aprofitades per l'equip local, el qual va tenir temorosa la seva afecció fins que el partit acabà. El resultat més just hauria estat un empat. Si l'Alqueria segueix jugant així està assegurada la recuperació i l'escalada.

Macià,

SANTANYÍ, 2 - ESCOLAR, 0

Fixa tècnica:

CAMP: Poliesportiu Municipal. Espectació per veure l'equip de Capdepera, ja que la seva bona classificació podria haver suposat la primera derrota pels locals. El terreny de joc, molt llefiscós i a redols embassat. Sens dubte l'experiència de regar no seria molt positiva pel propi Santanyí.

C.D. SANTANYÍ: Martínez, Adrover, Ballester, Camps, Barceló, García, Durán, Amengual, Vidal I, González, Miquel. Com a suplents: Pons, Roig, Vidal II i Vicens II.

M. 35, Pons per Camps; m. 75, Vidal II per González.

ESCOLAR: Faba, González, Carlos, Riutort, Fernández, Trini, Esteva, Corraliza, Roig, Gómez, Torres.

ARBITRE: Sr. Muñoz, Insegur i escàs de recursos, ha escatimat dos penalties claríssims al Santanyí. Ambdues jugades foren rebutjos dels defenses amb la mà.

GOLS: M. 20: sensacional galopada de González, qui sorteja tots els defensors i, sense angle, marca en el millor estil Cruiff. M. 37, es Duran qui de potent dretana envia

la pilota a les xarxes.

COMENTARI: Dos gols que haguessin pogut ser molts més si no ho hagueren impedit els encerts del porter Faba i la deficient actuació arbitral. El Santanyí ha ofegat materialment el contrari i sols a mitjans de la segona part s'ha relaxat. Potser haguim presenciat el millor partit de l'equip de casa aquí després de sis partits al Poliesportiu. Tot el conjunt ha es-

tat excel·lent, si bé un jugador, González, ha conquerit per complet el públic.

S.M.

Resultats i classificacions.

1a. Regional Preferent:
Campos, 0 - Santanyí, 1
Santanyí, 1 - España, 1
Cardessar, 3 - Santanyí, 0
Santanyí, 2 - Escolar, 0
Cultural, 1 - Santanyí, 1
Santanyí, 3 - Pollensa, 0
1er. C.D. Santanyí 21

punts. Gols a favor 23. Gols en contra 11. Partits guanyats 9. Partits empatats 3. Partits perduts 1. Positius 1.

Jovenils 2a. Regional B:
Santanyí (3er): 9 partits 14 punts.
Infantils 1a. Regional B:
C.D. Santanyí (12è): 10 partits, 4 punts.
Alevins 1a. Regional: C.D. Santanyí (14è): 8 partits, 0 punts.

Banda

MALSON

“Demana que vos esforceu perquè el Santanyí pugui anar sempre amb es cap ben alt, sigui allà on sigui. Per això, vosaltres heu de ser es primers en donar exemple d'esportivitat i de gent civilitzada...” D'aquesta manera exhortava els socis el president del C.D. Santanyí just abans d'iniciar-se la present competició oficial. Però, ve't ací, que després de tan sols dos mesos, el principi que havia de regir el tarannà de l'entitat s'ha vist greument violat.

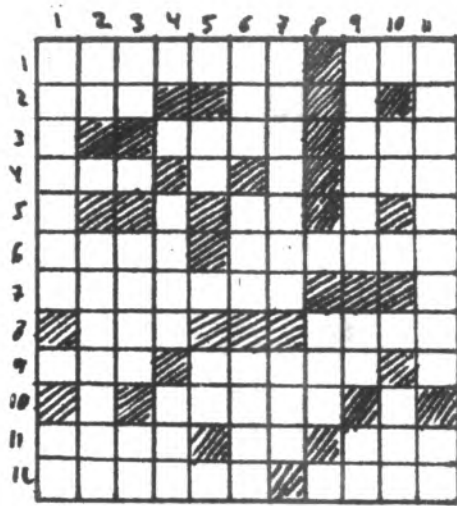
Una vegada més el “culpable” de tot va ser el senyor de negre, el fatídic jutge. Era diumenge dematí i el tebi sol hivernenc apaivagava la ressaca de la nit anterior. Mentre, dues mainades d'espigats al·lotells descarregaven enmig de la gespa tota l'energia emmagatzemada al llarg de la setmana. I així que, cap al final de lluita, quan tot semblava resolt, el de negre decreta una quasi definitiva sanció contra els de casa. Els ànims dels locals afervesceixen exageradament,

saben que la perfecta ejecució significaria, com a mal menor, l'igualada. L'ambient s'encén, els espectadors ja resten ara ben despertats. I arriba, arriba l'igualada 3-3. El de negre està acorralat, segur que se'n penedeix, però ja està fet, no pot tornar enrera. Assenyala la fi de l'encontre. La tensió va en augment... Entre empentes, grapedes i potades el drapós jutge assoleix la caseta. I llavors, ve l'alliberació sobre la temuda acta. Fins dies després no es va saber que sols era un en-

viat. Un despectiu paper feu arribar el veredict del Més Alt Tribunal:

“S'imposen vuit partits oficials de suspensió al jugador Mas, del C.D. Santanyí juvenil, per insults i intent d'agressió a l'àrbitre durant el partit C.D. Santanyí i España. Per un any se suspèn Esteban Roig Rado, auxiliar de material de l'esmentat equip —entrenador—. Així mateix s'amonesta col·lectivament els jugadors del C.D. Santanyí juvenil, el qual club es multa”.

Vivien

JOC DE MOTS ENCREUATS Maria del Mar Pons i Bonet

- Horizontals**
- Figura de fang. Peix
 - Nom de lletra. Article. Vocal. Vocal
 - Coronant. Afegesqui un número a un altre. Passa el gra per un molí.
 - Època de relació dels animals. Consonant. Consonant. Es bo però cou.
 - Vocal. Vocal. Pronom. Consonant. Vocal.
 - Casa acollidora. Moviment d'ones.
 - Ens permet parlar. Consonant.
 - En aquest moment. Es sent pel nas.
 - Nom de lletra. Impedeix veure-hi clar. Vocal.
 - Consonant. Bocí romput. Vocal.
 - Hi circula la sang. Al revés, en tenim dues. Aire que surt per la boca.
 - Finir. Al revés, animals marítims amb molts cames.

- Verticals**
- Fàcil. Vocal. Es dirigeix a un lloc.
 - Al revés, partícula negativa. Vocal. Raig de llum acompanyat de tro.
 - Al revés, ocell. Consonant. Al revés, en el quadrat, base per altura. Partícula femenina.
 - Consonant. Consonant. Animalet que forada la roba. Al revés, aire calent.
 - Vocal. Empr. Consonant. Que no és dolent. Vocal.
 - Al revés, surt de les abelles. Ho duen els cavalls pel coll. Resar.
 - Fruita àcida. Cap vegada.
 - Vocal. Al revés, Explosió. Consonant.
 - Planta olorosa. Article. Al revés, bo per menjar.
 - Vocal. Al revés, article neutre. Consonant. Vocal. Al revés, surt de les olives.
 - Animal de ploma. Al revés, nom de lletra.

C	A	L	A	M	A	R	S	S	T
L	O	S	T	O	P	O	P	O	G
O	R	N	H	L	I	S	N	L	A
I	S	A	G	L	N	Y	E	C	M
S	I	T	P	R	I	P	R	S	B
S	P	R	R	N	E	Ç	O	U	A
E	I	U	A	E	U	R	A	M	O
S	A	I	S	L	S	L	E	S	T
T	L	T	L	L	O	B	I	N	A
L	L	A	G	O	S	T	A	O	P

10 noms de peixos i mariscs.

S'ULLASTRE ESBRANCAT

Ara resulta que el "Diario de Mallorca" i la "Ultima Hora" tots dos pretenen d'ésser els qui tiren més exemplars en les illes. Nosaltres, que fins ara no havíem obert boca volem fer a saber que els guanyam a tots dos. "Sal i Xeixa" és el número 1. Mare de Déu, si en tiram d'exemplars! Tiram quasi tota l'edició. Ningú no en compra cap.

Tampoc ningú no guanya a Santanyí en matèria de producció agrícola. Ja varem donar la notícia d'una garrova descomunal. Idò ara en Pedro de sa Cova, a la finca seva (o de la seva sogra) de ses Pedreres ha collit una albergínia disforja, fora de sèrie. Aplicant-li el sistema mètric decimal hem obtingut les dades següents: llargària, sense comptar el capoll, 33,5 centímetres; circumferència màxima, 28 centímetres. Quina albergínia! Volíem donar-ne les mesures tridimensionals, però resulta que la corona ja era un poc pansida i hagués llevat mèrits a l'obra.

I és que els santanyiners som una mica envejosos i ara estam a punt d'inventar el canterano-esport. Consistirà en anar de Santanyí a Lluc amb un canterano de caoba damunt l'espalla carregat amb llençols de drap humits. Dins les sabates s'hi posaran ciurons, però si el practicant de l'esport supera els setanta anys podrà dur els ciurons bollits. S'admetran messiòns a qualsevol bar.

En Miquel Bossa m'ha dit que no fa gaire l'encadenat de la paret amitgera que separa el cel de l'infern va esboldregar i va fer un enderrossall. I va esser un desgavell perquè els quatre vells arrencats de cada banda botaven pel portell i feien tala. I així és que les autoritats dels dos ajuntaments varen armar qüestions. I els del cel: "això ho heu de compondre voltros". I els de l'infern: "de cap manera, vos toca a voltros". Els del cel: l'enderrossall va començar a sa vostra banda quan un ciutadà, cercant caragols, va tomar dues pedres de s'encadenat". I nyic i nya: fins que els de l'infern digueren: "noltros hem consultat es nostros advocats i diuen que segons una llei aprovada per les corts generals de l'infern vos toca a voltros". I els del cel: "ho fareu així com voldreu; això és jugar amb avantatge perquè en el cel advocats no en tenim".

H U M O R

COQUES DE TORRO

Nadal ja s'acosta, i cal preparar les ametles per fer el torró. Per si a darrera hora no trobaseu la llibreta de les apuntacions vos recordam la recepta:

- Una lliura (400 gr.) d'ametles ben pelades i capolades
- Altre lliura (400 gr.) de sucre
- Mitge clovella de llimona rallada
- I tot ben mesclat i pitjat enmig de les neules

Recordam que és convenient esperar una quinzena de dies per encetar-lo, el trobareu més saborós.

CAIXA DE PENSIONS

”la Caixa”

Tot un símbol